

Handelshøyskolen BI

MAN 29121 Selskaps- og næringsbeskatning - prosjektoppgave

Term paper 100% - W

Predefinert informasjon

Startdato:	03-03-2023 09:00 CET	Termin:	202310
Sluttdato:	22-05-2023 12:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	P		
Flowkode:	202310 11784 IN02 W P		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Navn:

Bendik Larsen Aasbakken

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Separert og integrert beskatning av valutaswap og forwardkontrakter		
Navn på veileder *:	Eivind Furueth		
Inneholder besvarelsen konfidensielt materiale?:	Nei	Kan besvarelsen offentliggjøres?:	Ja

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	2
Andre medlemmer i gruppen:	Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe

Prosjektoppgave

ved Handelshøyskolen BI

Separert og integrert beskatning av valutaswap og forwardkontrakter

Eksamenskode og navn:

MAN29121 – Selskaps- og næringsbeskatning

Utleveringsdato:

03.03.2023

Innleveringsdato:

22.05.2023

Stuedsted:

BI Oslo

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	I
SAMMENDRAG.....	II
1 DEL 1 - INNLEDNING.....	1
1.1 BAKGRUNN OG OPPGAVENS TEMA.....	1
1.2 FREMSTILLING, BEGRENSNING OG PROBLEMSTILLING	2
1.3 FINANSIELLE INSTRUMENTER	3
1.4 VALUTASWAPAVTALER.....	5
1.4.1 FORWARDKONTRAKTER	6
1.5 INTEGRERT ELLER SEPARAT BESKATNING?.....	6
1.5.1 INTEGRERT BESKATNING:	7
1.5.2 SEPARERT BESKATNING	7
2 DEL 2 – ANALYSEN AV VALUTASWAP- OG FORWARDKONTRAKT	8
2.1 INTRODUKSJON AV TEMAET.....	8
2.2 EKSEMPEL PÅ FORWARD- OG VALUTASWAPKONTRAKT.....	9
2.2.1 <i>Eksempel 1 – Valutaswapkontrakten</i>	9
2.2.2 <i>Eksempel 2 – Forwardkontrakten</i>	10
2.3 ER DISSE AVTALENE FINANSIELLE INSTRUMENTER?.....	11
2.4 ANALYSE AV VALUTASWAPPENS FORM	11
2.5 ANALYSE AV FORWARDKONTRAKTENS FORM.....	13
2.6 KONKLUSJON OG BETRAKTNINGER.....	15
1 LITTERATURLISTE.....	17

Sammendrag

Beskatning av Finansielle instrumenter er et tema som ikke er allment kjent blant alle som jobber med økonomi eller skatt. Inntrykket er at det er mange ulike instrumenter som er vanskelige å segmentere og at det er vanskelig å generalisere beskatningen av disse på en tydelig måte. Mest utfordrende synes terminologien og selve identifiseringen av om instrumentene skal beskattes som selvstendige formuesobjekter eller etter sitt underliggende objekt. Dette ble bakgrunnen for temaet.

Oppgaven presenterer den mest aktuelle teorien, to eksempler på finansielle instrumenter i form av en Valutaswap kontrakt og en Forwardkontrakt og drøftingen om disse instrumentenes art gjør de til selvstendige formuesobjekter med separert beskatning eller ikke. Til slutt er det konkludert og oppsummert betraktninger av prosessen for dette.

Det som ble funnet i denne oppgaven var at det er utrolig mye vanskelig terminologi som ventet og at det var alt for generelle veiledninger for å hjelpe en analyse av instrumentene. Utover SkatteABC's rettleidninger var det ikke lett å finne metode for analysene. Konklusjonen på instrumentene ble at Valutaswappens to transaksjoner skulle behandles separat og at forwardkontrakten ikke var et eget formuesobjekt og derfor blir omfattet av den underliggende vares regler for beskatning.

1 Del 1 - Innledning

1.1 Bakgrunn og oppgavens tema

Oppgavens generelle tema er Valutaswap og forwardkontrakter og mer presist bruken av disse og utfordringene med å karakterisere de som egne formuesobjekter og om de er objekter for separat eller integrert beskatning.

Jeg vil løse dette med to eksempler. Grunnen til at det er to eksempler er at det vil være viktig å se oppbygningen av disse for seg, men også for å forstå den store forskjellen slike instrumenter har. Disse har forskjellige underliggende motivasjoner og er to forskjellige kontrakter. Den ene er en Valutaswapkontrakt hvor dekning av negativ dollar-konto må gjøres for å unngå gjeldsrenter. Den andre er en Forwardhandel med et større varekjøp med levering fram i tid med avtalt pris og oppgjørstidspunkt. Begge transaksjonene/avtalene har som mål å skjerme virksomheten for prisvariasjoner i markedet, altså sikringstransaksjoner tilknyttet driften. Det er relativt lite kjent norsk rettspraksis på området og det er ikke like alminnelig å diskutere rundt temaet «Beskatning av valutaswap og forwardkontrakter» som på skattespørsmål som eksempel utbytte, formueskatt, eiendomsoverdragelse etc. selv om bruken øker og omsetningen formidabel.

Denne typen finansielle instrumenter som valutaswaps og forwardkontrakter brukes i stor skala over hele verden med utrolig store omsetningsbeløp og har sammen med liknende derivater vokst i takt med globalisering og internasjonal handel både på valuta, renter og råvarer. Spesielt dagsaktuelt er dette for den norske kronen hvor sikringstransaksjonene beskrives som en av grunnene til at kronen svekkes mot utenlandske valuta. Derfor ser jeg på dette som både interessant, utfordrende og aktuelt tema å utrede ut ifra to eksempler hvor sikring er i fokus.

Beskatningen av instrumentene avgjøres basert på instrumentenes art og vi skiller mellom integrert og separert beskatning på de finansielle instrumentene sett mot de underliggende objektene. Avgjørelsen av dette er kanskje den første forutsetningen av flere for å avgjøre beskatning av verdi og gevinst. Det er også ref Hugo Matre (forelesning 16. september 2022) særlig gjentakende i spørsmål om beskatning av finansielle instrumenter.

1.2 Fremstilling, begrensning og problemstilling

Jeg vil fremstille oppgaven i to deler. Del 1 vil være introduserende for oppgaven og inneholde det som behøves av bakgrunnsinformasjon og teori for å gi forståelse og løse analysen videre. Jeg vil også skrive litt om bruken av denne typen av kontrakter for å gi en forståelse for hensikten disse transaksjonene brukes til. Del 2 vil inneholde de to eksemplene analysen skal utgå ifra og disse skal være den røde tråden i selve analysen som er hoveddelen av del 2 og forhåpentligvis gi god innsikt i to finansielle instrumenter i sin praktiske anvendelse og ikke minst hvordan en valutaswap og forward kontrakt kan utformes. Avslutningsvis i Del 2 vil jeg konkludere om eksemplene er selvstendige formuesobjekter og om de er aktuelle for separat eller integrert beskatning og stadfeste noen betraktninger om analysen som skal til for dette.

For å begrense oppgaven dekker jeg ikke alle typer finansielle instrumenter som definisjonen så bredt dekker, jeg vil heller ikke ta stilling til realisasjonen, gevinst/tapsberegningen og tidssetningen. Jeg vil heller ikke utrede i dybden om hvorfor eksemplene *er* finansielle instrumenter selv om dette er et vesentlig punkt for beskatningen. Vi utgår fra at de er finansielle instrumenter.

Problemstillingen til oppgaven blir «Hvordan definere integrert og separat beskatning på valutaswap og forwardkontrakt og hva er utfordringene med dette?»

1.3 Finansielle instrumenter

For å skissere hvor bredt begrepet «Finansielle instrumenter» faktisk er tar vi utgangspunkt i dette sitatet «Det er bare fantasien som setter grenser for hva som kan være derivatets underliggende». Dette som er hentet fra NOU 2006:3 punkt 2.5.5. som er en del av forarbeidene til verdipapirhandelloven §2-2. Det sier oss at det kan lages et finansielt instrument av alt. Den rettslige definisjonen av finansielle instrumenter finnes i Verdipapirloven §2-2 og videre spesifisert i §2-4.

I lovverket vises det til at flere deler av definisjonen har opphav innenfor både finans og skatt. MiFID (Markets in Financial Instruments Directive) en stor del av forarbeidet og derfor formet av denne. Hensikten med å ta inn den internasjonale definisjonen er tilsynelatende å sammenfatte en global definisjon av finansielle instrumenter som igjen kan bidra til bedre gjennomsiktighet av bruken, likere regulering og synkronisert utvikling av skattesystemer internasjonalt.

Definisjonene i NOU2017:1 i forarbeidene til verdipapirhandelloven §2-2 bygger på MIFID II og MIFID I. Selv om disse igjennom forarbeidene synes å være ment for regulering av tilbydere av tjenester av disse appellerer de også til bedømming i andre rettsammenhenger for hva som er finansielle instrumenter.

Lovverket og forarbeidene kan fort tolkes som bevist generalisert utgangspunkt for å avgjøre beskatningen av alle typer transaksjoner av finansiell art. Det fremkommer også tydelig at finansielle instrumenter utvikles og fornyes i en høy fart og må derfor også bli fanget av en generell definisjon fortløpende. Ref. Hugo Matre (forelesning 16 september 2022) kommer det hyppig nye spørsmål om hvordan forskjellige nye kontraktstyper skal beskrives og klassifiseres. Det fremstår noe naturlig at det er vanskelig å lovfeste en statisk definisjon av dette som er for presis.

Den enkleste forklaring og mest gjenkjennelige beskrivelsen av Finansielle instrumenter finnes i SkatteABC F-2-1.

De finansielle instrumentene inndeles i fire hovedgrupper:

- Aksjer og aksjerelaterte produkter
- Låneinstrumenter (innskudd, sertifikater og obligasjoner)
- Derivater som opsjoner, terminkontrakter swaps etc.
- Fondsandeler

Det skilles teoretisk mellom de Nyere finansielle instrumentene som eksempelvis kan være opsjoner, terminkontrakter(forwardkontrakter), warrants og swapavtaler. Disse har populært samlebegrepet «derivater» fordi de i mange tilfeller deriverer fra en underliggende råvare eller andre objekter. De tradisjonelle finansielle instrumentene kan til eksempel være aksjer og obligasjoner. (Norsk Bedriftsskatterett utg. 11 s 256).

Så hvorfor bruker man disse instrumentene? Jeg vil belyse dette helt konkret med de praktiske eksempler i Del 2, men i all hovedsak kan de brukes til risikojustering og spekulasjon. Det kan være sikringstransaksjoner i forbindelse med internasjonal handel, gjerne med en motpart som er kunde eller leverandør eller rene finansinstitusjoner. De nyere finansielle instrumentene brukes også selvfølgelig til spekulasjon. Med finansielle instrumenter som for eksempel opsjoner kan man ta ned risikoen og innsatsfaktoren betraktelig og få desto større eksponering og gevinst. Disse transaksjonene har fortsatt likheten til sikringstransaksjonene, men kan ha såkalt «Cash settlement» dvs. at det er kun fortjenesten eller tapet på instrumentet som gjøres opp, det er ingen fysisk overhendelse av den underliggende varen om man spekulerer på oljeprisen til eksempel.

Det er et viktig poeng i (Norsk bedriftsskatterett utg. 11. s256) at nå som disse instrumentene er så utbredt i internasjonal finansverden så bør internasjonale skattesystemer ikke motvirke bruken. Internasjonal handel er avhengige av å kunne sikre valuta og råvarer for å minimere risikoen for å tape på vare-salg og kjøp. På denne måten blir det ingen eller liten inntektssvinging på objektet som er sikret nå som valuta eller råvarepris svingningene ikke vil påvirke fortjenesten.

Skatte-ABC 2022/2023 beskriver også at definisjonen av de finansielle instrumenter og den videre skattemessige behandlingen avgjøres av hvordan transaksjonene klassifiseres noe som er oppgavens hovedmål å finne ut av. Når disse instrumentene skal behandles rent skattemessig må vi beskrive transaksjonenes form og realitet mye mer presist enn lovverket og SkatteABC noe som vi skal komme tilbake til.

1.4 Valutaswapavtaler

Swapavtaler generelt er et finansielt instrument som vanligvis består av en kontrakt inngått av to parter. Den fungerer på den måten at partene utveksler det som kan være et beløp eller andre betalingstrømmer som kvantum mellom seg gitt over en periode med 2 avtalte tidspreferanser som definerer oppgjørets 2 transaksjoner nå og frem i tid. Swapavtalene generelt kan være «kontantstrømmer» i forskjellige former f.eks. valuta, renter eller råvarer. En tradisjonell valutaswap består av to transaksjoner/handler hvor partene gjør en spothandel på nåværende tidspunkt og en terminhandel som ligger frem i tid. Denne terminhandelen reverserer spothandelen. Det er altså terminhandelen som «swapper» det avtalte beløpet tilbake for prisen avtalt samtidig som spotavtalen gjennomføres. Ofte vil det være en liten differanse på beløpene i valutaswapen som tilsvarer rentene i perioden.

SkatteABC F-8-1 beskriver en Valutaswap enklest «En swapavtale går ut på å bytte valuta etter nærmere avtalte betingelser innenfor et avgrenset tidsrom» Det er viktig å presisere at til forskjell fra en opsjon så er en valutaswapen en plikt å gjennomføre etter den er avtalt og ikke bare en rett. Det er ofte en finansiell aktør som motpart i en slik avtale.

Grunnen til at swapavtaler brukes er ofte sikring av prissvingninger i en periode eller at de kan være billigere enn lån i den aktuelle perioden. Dette skaper en forutsigbar inntekt/kostnad frem i tid, hvor målet er å eliminere effekten for eksempel kurssvingninger i valuta i en transaksjon og heller tjene penger på verdiskapningen i den faktiske varehandelstransaksjonen.

1.4.1 Forwardkontrakter

Forwardkontrakter er et finansielt instrument som består av to parter hvor det inngås en avtale om å selge eller kjøpe en «eiendel» til en forhåndsavtalt pris frem i tid på et avtalt tidspunkt for oppgjør og levering. Ulikt fra valutaswaps kan ofte motpartene være næringsdrivende i disse tilfellene og ikke nødvendigvis en finansiell institusjon. Eiendelene som selges/kjøpes frem i tid er gjerne råvarebaserte varer, hvor råvarene har en egen prisindeks i markedet.

Grunnen til at Forwardkontrakter brukes er å sikre seg mot prisendringer på eiendelene det angår og sikrer at kostnads eller inntekts basen er forutsigbar og deretter bedre finansiell stabilitet. Begge parter oppnår denne forutsigbarheten, det er ofte termingebyr i tilknytning til en forwardkontrakt som prises etter risikoen for prisendringene frem i tid og videre har partene store fleksibilitet til å avtale avtalens betingelser.

1.5 Integrert eller separat beskatning?

Dette spørsmålet oppstår ofte i tilfellene det er snakk om beskatning av finansielle instrument uansett om det gjelder gevinst/tap eller formuesberegning. Dette er fordi mange finansielle instrumenter derivierer (herav Derivater) fra underliggende objekter. I noen tilfeller kan det være en aksje, en indeks eller en faktisk varehandel, derfor må det i hvert tilfelle analyseres om kontrakten er et formuesobjekt i seg selv eller om den underliggende transaksjonen skal være førende for beskatningen og kontrakten integreres til denne.

Jeg vil her gjøre rede for hva dette er og drøfte hvorfor eksemplene i oppgaven skal behandles separat eller integrert. Oppfatningen av nettopp denne problemstillingen var et av de springende punkt i høyesterett i DNB NOR dommen da DNB NOR argumenterte for at en valutaswap skulle sees på som en integrert transaksjon og påtalemyndighetene argumenterte for at de var separerte fra hverandre. Det er viktig å merke seg på her at utfallet vil avgjøre hvordan realisasjonsprinsippet skal utøves både for gevinstberegning og tidfestelse.

Ref. Hugo Matre forelesning (16.september) bygger skattelovens alminnelige regler ikke på form, men realiteten av transaksjonene.

Det betyr som jeg tolker det at et instrument kan nærmest kalles hva det vil og kategoriseres i mange sammenhenger, men i skattemessig sammenheng er det den faktiske funksjonen eller hva instrumentet i realiteten utfører som er grunnlaget for hvordan det skal beskattes.

Uselvstendige finansielle instrumenter skal skattlegges og periodiseres sammen med og etter de regler som gjelder for underliggende objekt, men dersom det brukes til sikringsformål kan sikringsforholdet etter praksis være styrende for den skattemessige periodisering. (Ot.prp.1 (1999-2000))

1.5.1 Integrert beskatning:

Integrert behandling er nært relatert med Sammenslåings/integrasjonsprinsippet som brukes i verdisetting av verdier i utenlandsk valuta og kan enkelt forklares med et eksempel i verdisetting av utenlandske aksjer. Valutaelementet i en aksjeinvestering i utlandet kan avgjøre om en aksjeinvestering går i pluss eller minus. Med integrert behandling vil både tap/gevinst på aksje eller valuta legges sammen. Det vil bety at om tapet på valuta er større en gevinsten på aksjen vil resultatet skattemessig bli et aksjetap fordi valutatapet integreres med det underliggende objektet, aksjen. Det lignende prinsippet brukes i skatteforstand på kontrakter hvor det *«underliggende objektet kan være fast eiendom, eller individuelt bestemte løstøregjenstander og kontrakten ikke er ment til/opprettet for omsetning uavhengig av de underliggende objektet.* I disse tilfellene vil ikke kontrakten eller gevinsten/tapet på denne beskattes men gevinst/tap overføres til det underliggende objektets transaksjon, videre vil den integrerte delen bli beskattet ut ifra det underliggende objektets sin art. (Ref SkatteABC F-2-3.41.)

1.5.2 Separert beskatning

Sktl. §§§5-1, 5-30 og 6-2 første ledd gir hjemmel for beskatning/fradrag av gevinster/tap av finansielle instrumenter som er egne formuesobjekt, altså ikke integrert med andre transaksjoner. Gode eksempler på dette kan være derivater som bygger på en børsindeks eller råvarepris hvor det ikke finnes noen fysisk varetransaksjon eller overlatelse som skal utveksles som følge av kontrakten, det er avklart på forhånd at ingen vareutlevering skal skje og i mange tilfeller er det faktisk ikke mulig. Man kan ikke overta en indekspris og derfor vil noen instrumenter naturlig være separert. Et enkelt prinsipp, er at derivatene skal

beskattes separat som selvstendige formuesobjekt når de *ikke* behandles integrert. (Norsk Bedriftsskatterett s 258) (Ref. SkatteABC F-2-3.41.)

Det finnes noen særreguleringer av finansielle instrumenter som avgjør at instrumentet er separat beskattet og dette er reglene om Finansielle Opsjoner - Sktl§9-10. Her beskrives både objektene som omfattes av opsjonen og hvordan beregning av gevinst og tap skal utføres. Det er et tankekors på dette tidspunktet i oppgaven at ikke andre finansielle instrumenter har den samme tydelige reguleringen.

Kontrakter utenfor opsjoner veiledes dermed nærmest kun etter sin ulovfestede retningslinje ref. (Hugo Matre, forelesing 16.september 2022) Er avtalen/derivatet ment for selvstendig utnyttelse ut over å overføre underliggende objekt eller ikke?

På samme måte som integrert beskatning har definisjonen betydning for skatteplikt/fradragsrett og tidfesting. Det er SkatteABC 2022 som legger frem de sterkeste retningslinjene for hvordan man skal klassifisere kontraktene som ikke omfattes av §sktl 9-3.

2 Del 2 – Analysen av valutaswap- og forwardkontrakt

2.1 Introduksjon av temaet

Teorien om finansielle instrumenter og beskatning viser at det er mange nyanser å ta hensyn til for å avgjøre endelig beskatning og tidfesting av de spesifikke transaksjonene nå som den alminnelige definisjonen av Finansielle instrumenter er så vid og vi har ikke håndfast en disposisjon eller rettsregler å gå utifra for å avgjøre om transaksjonene i eksemplene skal beskattes separat eller integrert.

I dette delen vil jeg gjøre rede for og beskrive de avgjørende spørsmålene som må besvares for å avgjøre beskatning av de finansielle instrumentene i oppgavens eksempel. Jeg tar med dette utgangspunkt norsk internrett, kjent rettspraksis, RT.2009 s32 DnB NOR, teori og SkatteABC for å finne en viss disposisjon som kan redegjøre for skattevalgene som skal besluttes.

2.2 Eksempel på Forward- og Valutaswapkontrakt

De generelle begrepene for hva Finansielle instrumenter, valutaswaps og forwardkontrakter er nå forklart i sin alminnelighet. Jeg ønsker her å lage to mer konkrete eksempler for hvert tilfelle for å ta med videre i oppgaven for å løse problemstillingen.

Eksempel 1: Valutaswaps benyttes for å unngå lånerente og kurssvingninger.

Eksempel 2: En Forwardhandel på varekjøp for å unngå svingninger i råvarepris

2.2.1 Eksempel 1 – Valutaswapkontrakten

Et internasjonalt selskap har sin kontoplan i banken både NOK-konto og USD-konto for behandling av transaksjoner i hver av valutaene. Situasjonen for virksomheten er at dollarkontoen er overtrukket til minus, men grunnet et kontraktfestet salg forventer virksomheten å få inn dollar på et bestemt tidspunkt frem i tid. Den negative saldoen er på nåværende tidspunkt rentebærende med en høy rente. De vil bruke valutaswap for å redusere rentekostnaden.

Avtalen virksomheten har som bakgrunn, er salg av varer i USD 15.01.2023 grunnet varekjøp til produksjonen har de som nevnt over trukket kontoen sin til - 1 000 000 USD, men nå som de vet at på nyåret vil oppgjøret for videresalget av de samme varene komme i USD. Nå står selskapet i gjeld til sin bank, men har to ønsker 1 de ønsker ikke å betale renter på overtrekket og 2 ikke kjøpe dollar nå for å sitte igjen med for mye USD 15.01.2023 når innbetalingen kommer og selge denne til en kurs som kan være dårligere mot NOK på det tidspunktet.

Virksomheten har god dekning med 10 000 000 på sin NOK-konto. De velger derfor å gjennomføre en valutaswap-avtale med banken for å unngå rentebelastningen på dollarkonto og skjerme seg for valutakursendringer på salget av varene.

Den foregår da på denne måten gitt at handelsdatoen for Valutaswappen er 07.10.2022:

Handelsdato	Kjøp	Selg	Kurs	Oppgjørsdato
07.10.2022	USD 1 000 000	NOK 10 724 900	10,7249	09.10.2022
07.10.2022	NOK 10 720 816	USD 1 000 000	10,720816	15.01.2023

Tabellen viser en valutaswap på USD 1 000 000 mot NOK. For å kjenne igjen dette som en valutaswap kan vi se at Handelsdato for begge handlene foregår på likt tidspunkt. Den første skilnaden er at oppgjørsdatoen er etter to dager på «dollar kjøpet» og nesten 3 måneder på «dollar salget». Ut ifra fagtermen kan vi kalle USD kjøpet en spotkontrakt og USD salget en forward/termin kontrakt. Som tidligere beskrevet kan ikke denne terminkontrakten som utgangspunkt endres, selv om den har oppgjørsdato langt frem i tid. Dette er nå ikke bare en rett, men en plikt om å utføre transaksjonen.

Om vi regner kronene vi har gitt bort mot de vi har fått igjen i valutaswappen som helhet ser vi at vi får igjen 4900 mindre enn hva vi gav. Dette er termingebyret, det gjenspeiler gjerne lånerenten banken har til sine motparter igjen.

2.2.2 Eksempel 2 – Forwardkontrakten

En virksomhet skal kjøpe råvaren sølv for å dekke et fremtidig behov av produksjon og salg. Når virksomheten A kjøper dette sølvet vil de unngå å kjøpe for tidlig så de får en for stor fysisk beholdning som tar prisrisiko nå som sølvprisen endrer seg hver dag, eller de vil sikre seg mot prisoppgang de tror kommer ved å inngå denne forwardkontrakten i forkant av oppgangen. De inngår derfor en forwardkontrakt med leverandøren virksomhet B om kjøp av 100 KG Sølv. De inngår kontrakten den 07.10.2022 og betingelsene for levering og oppgjør er den 15.01.2023 og pris 7 200,- pr kilo og totalt 720 000,- Når forwardkontrakten er inngått forplikter virksomhet A seg til å betale for sølvet på oppgjørsdato, og på den andre siden forplikter Virksomhet B levere sølvet til avtalt pris på oppgjørsdato.

Handelsdato	Kjøp	Pris Ordredato	Verdi oppgjørsdato	Oppgjørsdato / Leveringsdato
07.10.2022	100 kg Sølv	720 000	750 000	15.01.2023

For å foregripe begivenheten legger vi til at leveringen faktisk fant sted den 15.01.2023. Da var det to utfall som kunne forekomme; sølvprisen kunne stige

eller synke. Vi tar utgangspunkt videre at sølvprisen økte i kontraksperioden til 7 500,- så selskap A fikk en profitt på oppgjøret.

2.3 Er disse avtalene Finansielle instrumenter?

Vi må begynne med det enkle og avklare avtalen/transaksjonens art. Vi har gjennomgått den alminnelige definisjonen av Finansielle instrumenter tidligere og problemstillingen i oppgaven trenger ikke noen redegjørelse i denne sammenhengen, så her vil jeg kun vise til hvorfor de to eksemplene er finansielle instrumenter.

Valutaswapen:

Avtalen treffes av verdipapirhandelloven §2-2 første ledd nummer 4 hvor kontraktens karakter treffer da den er en *byttehandel, termin, som gjelder valuta og kan gjøres opp kontant*»,

Forwardkontrakten

Forwardkontrakten omfattes noe mer upresist, men verdipapirhandelloven §2-2 første ledd nummer 5.

Nå som vi har definert avtalene i oppgaven som Finansielle instrumenter kan vi gå videre i utredningen om de er integrerte eller ikke.

2.4 Analyse av Valutaswappens form

Spørsmålet om separert/integrert beskatning faller seg noe mer komplisert på en valutaswap. Valutaswapkontrakten består av to deler. Den ene er spothandelen og den andre terminhandelen. Testen blir her om disse to transaksjonene er så uavhengige av hverandre at de skal sees på hver for seg som separerte eller om de begge er ett integrert formuesobjekt. Hugo Matre i forelesning 16 september påpeker at avgrensningen av formuesobjekter ikke er regulert i skatteloven og at en retningslinje for en avtale/derivat er ment for selvstendig utnyttelse utover å overføre det underliggende objekt.

Vi tar utgangspunkt i Hugo Matre's teori og SkatteABC for å drøfte problemstillingen videre. Dette er altså ingen opsjon, så reglene igjennom sktl. 9-10 appellerer ikke.

SkatteABC beskriver at «terminkontrakter normalt skal beskattes separat som egne skatteobjekter uavhengig av sitt underliggende objekt». Videre gir SkatteABC som eksempel at integrerte kontrakter kan være terminkontrakter hvor underliggende objekt er fast eiendom eller løsøregjenstander.

Sånn sett viser SkatteABC at terminkontrakter kan være både separerte og integrerte. Denne listen med integrerte objekter er vanskelig å tolke som uttømmende og det ligger en betingelse i tillegg at kontrakten ikke skal være til/opprettet for omsetning *uavhengig* av det underliggende objektet. Her synes det å være et argument for at valutaswapen skal behandles integrert da kontrakten nettopp er ment til omsetning avhengig av det underliggende objektet. Dette er valutaswappens natur, og det bør forsterke argumentet at valutaswappen ikke bare er en rett, men en plikt til å utføres iht. betingelsene når den først er inngått, til motsetning av en opsjon. Det er altså en klar sammenheng mellom de to transaksjonene.

Ref .Zimmer red. 2019 s234 flg. blir skillet formulert slik at separat beskatning synes naturlig når partene har «ment noe mer med derivatkontrakten enn bare å avtale overføring av det underliggende objekt» Dette blir egentlig bare en noe annerledes måte å tolke SkatteABC sin veiledning på, men Zimmers tolkning forsterker tanken om at en så enkel transaksjon som en valutaswap hvor man egentlig bare avtaler pris og tidspunkt for en byttehandel av valuta ikke er noe annet enn avtalt overføring av det underliggende objekt(dvs valutaen) med de gitte betingelsene. Det tilføres ikke noe mer.

I eksempelet med valutaswap hadde vi ikke omsatt spotkontrakten om ikke terminhandelen hadde blitt avtalt å gjennomføres og denne var ubetinget. Det er nok av upresisheit i den begrensede teorien til å argumentere for at en valutaswap skal kunne argumenteres for behandles separat i sin helhet. Det underliggende objektet er en bestemt gjenstand, det kan og vil bli levert.

På den andre siden; det er selvfølgelig vanskelig å komme rundt DNB dommen hvor førstvoterende vektlegger at dette er to «konkrete» transaksjoner som begge realiseres på hvert sitt oppgjørstidspunkt og at spot transaksjonen også realiserer en tidligere posisjon. Dvs i vårt eksempel 09.10.2022 for spot og 15.01.2023 for terminkontrakten. Det kan i tilfeller realisere et tap/gevinst på en annen posisjon

når spot avtalen inngås og derfor være like unaturlig å integrere denne med spothandelen enn terminkontrakten. Videre argumenterte førstevoterende for at det var en åpenbar forskjell i tidfestelsen for gevinst, det virker noe omvendt å skulle vektlegge at gevinsten/tapet på transaksjonene oppstår på forskjellige tider da man må bør definere instrumentet etter sin art *før* tidfestingen av gevinst/tap. Men likefult er argumentet at dette ikke kan behandles integrert nå som det oppstår gevinst/tap på to forskjellige tidspunkter. Det føres også som argument at når spothandelen disponeres beløpet frem til terminkontraktens forfall, men dette viser jo vårt eksempel at ikke nødvendigvis alltid er sannheten. Vi har 0 USD på dollarkonti etter spot kontraktens gjennomføring. For å oppsummere DNB NOR dommen virker det som den generaliseres på et eksempel og at dette kanskje ikke er representativt for alle valutaswapavtaler.

En valutaswaps faktiske funksjon er en byttehandel og det er vanskelig å se at dette ikke er en helhetlig funksjon hvor terminkontrakten ikke deriverer fra spot handelen.

Konklusjon:

Valutaswappen i seg selv er bygget på to terminer og i drøftingen vil vekten av høyesterettsdommen veie tyngst. Så spotkontrakten og terminkontrakten skal behandles separat skattemessig.

2.5 Analyse av Forwardkontraktens form

Det vil også i denne drøftingen være skatteABC og kjent skatteteori som avgjør om forwardkontrakten er et eget skatteobjekt og skal beskattes separat eller integrert.

SkatteABC beskriver i F-9-2 og presiserer faktisk at «Forwardkontrakter som *ikke er* egne formuesobjekter skattlegges og tidfestes sammen med og etter de regler som gjelder for underliggende objekt» Dette er dog bare et veiledende prinsipp og utfylles videre eller «*før*» av punkt F-9-1 som lister en rekke betingelser som reelt skal avgjøre om forwardkontrakten er et eget formuesobjekt eller ikke (og derfor behandles separat).

SkatteABC's kriterier sier at Forwardkontraktene kvalifiserer til egne formuesobjekt når den er ment til utnyttelse uavhengig av det underliggende f.eks når:

- Det underliggende objektet er ikke en individuelt bestemt gjenstand, men et objekt som er artsbestemt og omsettes i effektive markeder.
- Det underliggende objektet er av en art som ikke kan leveres
- Det er avtalt eller underforstått at det underliggende objektet ikke skal leveres.

Blant kravene i SkatteABC F-9-1 for å definere kontrakten som et eget formuesobjekt finner vi at det underliggende objektet ikke kan være en bestemt gjenstand, noe som den er, videre er den av en art som kan leveres, og det er ikke avtalt/underforstått at overleveringen av metallene ikke skal skje. Dette er en fysisk levering. På spørsmålet om Forwardkontrakten skal defineres som integrert eller separert kan vi argumentere for at det er lett å skille det underliggende objektet fra kontrakten og at dette er sterkt tilknyttet leveringen.

I vårt eksempel skal det leveres 100 kilo sølv gitt etter betingelsene om at de skal leveres og ha oppgjør 15.01.2023. Denne leveringen av de fysiske varene må være det underliggende objektet.

Det er en margin i «kjøpsprisen» som skal dekke risikoen for selger for prisendringer. Det har stor betydning og forwardkontrakten er ment å sikre pris på metallene slik at det er en funksjon med denne kontrakten utover bare å levere varene frem i tid, til sammenligning med et hus for eksempel hvor prisen kan være fastsatt uten noen sikringshensyn. Det blir derfor her en skjønnsutøvelse om marginen har så stor effekt på kontrakten at den skal gjøre at dette blir et eget formuesobjekt.

På den andre siden av argumentasjonen er marginen så liten i forhold til omsetningen slik at det vil være vanskelig å argumentere særlig imot at dette er noe annet enn et enkelt pristillegg som bakes inn i kostprisen på varene og derfor undergraver betydningen av argumentet noe. Betydningen av prisendringer i råvaren før overtagelse kan være en større funksjon om sølvprisen stiger eller går ned og «verdien» på kontrakten utover levering av det underliggende objektet

øker eller reduseres. Dette kan tale for at forwardkontrakten skal defineres som et eget formuesobjekt.

Vi kan ta de veiledende spørsmålene til Hugo Matre (forelesning 1. september); er avtalen ment for selvstendig utnyttelse ut over å overføre det underliggende objekt?

Svaret på dette er avhengig av i hvilken grad vi skal vektlegge at vi har sikret en sølvpris som vil endre seg frem til levering og verdien av denne. Dette er naturligvis en funksjon og verdi utover at varen skal leveres frem i tid, men vi kan si sikkert at dette er ikke den selvstendige utnyttelsen av forwardkontrakten, selv om det er en del av den.

På det liknende prinsipielle spørsmålet i skatteABC F-9-1 om forwardkontrakten er ment for omsetting uavhengig av det underliggende objektet er også svaret, nei. Det er i aller høyeste grad ment som avhengig av den fysiske leveringen av varene.

Konklusjon:

Forwardkontrakten er kvalifiserer ikke til et eget formuesobjekt og må derfor behandles integrert med den underliggende transaksjonen.

2.6 Konklusjon og betraktninger

Konklusjon:

Valutaswappens transaksjoner beskattes som separerte transaksjoner og forwardkontrakten beskattes av den underliggende varens beskatningsregler som integrert.

Betraktninger:

Det er veldig vanskelig å forstå hvor grensen går for hva som er et eget formuesobjekt eller ikke. SkatteABC gir riktig nok en retningsveileder, men den er vanskelig å bruke som disposisjon og gir ingen ordentlige skjæringspunkt i drøftelsen om et finansielt instrument skal beskattes integrert eller separert eller om når et derivat omfattes av det underliggende formuesobjektet og hva som defineres som et formuesobjekt i skatteforstand for finansielle instrumenter.

Teorien om integrert og separert beskatning kjennes mer ut som en analyse og preges mer som drøfting fremfor riktig teori og den bygger mye på omvendt analysering hvor man må tolke instrumentene for hva de *ikke* er for å avgjøre hva de er.

Det er bare Zimmer og Matres spørsmål av den litt generelle karakteren «er avtalen ment for selvstendig utnyttelse ut over å overføre det underliggende objekt?» som veileder diskusjonen konkret og det blir litt for lite til så det er vanskelig å lage noe klart skille mellom kontrakter som skal ha integrert og separat beskatning. Det har blitt løst å lovfeste defineringen med opsjoner og jeg vil si det er behov for å utvikle en tydeligere veileder fra skatteABC eller en egen lovfesting av kravene for separert og integrert beskatning av en avtale som ex Sktl 9-10 gjør på opsjoner. Disse avtalene øker i bruk og det er ingen tvil om at det vil være stor hensikt å veilede bedre hva som gjør en beskatning av en valutaswap og forwardkontrakt separert eller integrert.

1 Litteraturliste

Nettsider

SkatteABC 2022/23

<https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/handboker/skatte-abc/gjeldende/f-9-finansielle-instrumenter--terminkontrakter--futures-og-forwards/>

Lovdata.no

Verdipapirhandelloven §§2-2 og 2-4

(Ot.prp.1 (1999-2000))

NOU 2006:3 Om markeder for finansielle instrumenter

Gjennomføring av MiFID og transparency-direktivet

Innstilling II fra Verdipapirmarkedslovutvalget

Teori

Norsk bedriftsskatterett utgave 11. (Benn Folkvord, Eivind Furuseth og Ole Gjems-Onstad. Kapittel 9 og 10.)